

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Постанови Верховної Ради України про Звернення Верховної Ради України до урядів та парламентів іноземних держав, міжнародних організацій та парламентських асамблей щодо вшанування пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу та консолідації зусиль для реагування на порушення прав і свобод людини російською федерацією на тимчасово окупованих територіях України

1. Обґрунтування необхідності прийняття проєкту Постанови

Проєкт Постанови Верховної Ради України зумовлений необхідністю комплексного міжнародно-правового та політико-дипломатичного реагування на історичні та сучасні порушення прав кримськотатарського народу, а також посилення міжнародної уваги до ситуації на тимчасово окупованих територіях України.

Постанова спрямована на вшанування пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, здійсненого комуністичним тоталітарним режимом у 1944 році, та на консолідацію зусиль іноземних держав і міжнародних організацій щодо його міжнародно-правового визнання як акту геноциду, що має сприяти утвердженню історичної справедливості та недопущенню подібних злочинів у майбутньому.

Документ також покликаний актуалізувати увагу міжнародних партнерів до триваючої ситуації в тимчасово окупованій Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, де фіксуються системні порушення прав і свобод людини, а також сприяти консолідації міжнародних зусиль для припинення цих порушень і притягнення держави-агресора до міжнародно-правової відповідальності.

Проєкт Постанови відображає послідовну позицію України щодо солідарності з кримськотатарським народом як корінним народом України, підтримки збереження його ідентичності та культурної спадщини, а також важливості належного осмислення історичних подій, які визначають сучасну політику України щодо захисту прав кримськотатарського народу в умовах триваючої окупації Кримського півострова.

2. Мета проєкту Постанови

Метою проєкту Постанови є вшанування пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, здійсненого комуністичним тоталітарним режимом у 1944 році, а також консолідація міжнародних зусиль для міжнародно-правового визнання цього злочину актом геноциду та посилення міжнародного реагування на порушення російською федерацією прав і свобод людини на тимчасово окупованих територіях України.

3. Загальна характеристика та основні положення

Проектом постанови Верховної Ради України передбачається звернення Верховної Ради України до урядів та парламентів іноземних держав, міжнародних організацій та парламентських асамблей із закликом, зокрема, про таке:

вшанувати пам'ять жертв геноциду кримськотатарського народу та долучитися до міжнародного визнання депортації 1944 року актом геноциду;

дотримуватися політики невизнання протиправного насильницького приєднання Кримського півострова до російської федерації;

засудити переслідування кримськотатарського народу, заборону діяльності Меджлісу кримськотатарського народу та інші дискримінаційні практики окупаційного режиму;

підтримати деокупацію Криму як передумову для забезпечення та повноцінної реалізації прав кримськотатарського народу у складі України поза межами російського окупаційного режиму;

сприяти виконанню рішень Європейського суду з прав людини, Комітету ООН з прав людини та інших міжнародних інституцій щодо порушень прав людини в тимчасово окупованому Криму;

посилити міжнародні зусилля для звільнення українських політичних в'язнів, у тому числі представників кримськотатарського народу;

підтримати діяльність Міжнародного кримінального суду щодо розслідування та переслідування міжнародних злочинів, вчинених в тимчасово окупованому Криму з 2014 року;

підтримати запуск та функціонування Спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України;

підтримати розширення темпорального мандату міжнародного компенсаційного механізму для України щодо шкоди, завданої міжнародно-протиправними діями російської федерації починаючи з 2014 року;

посилити міжнародний дипломатичний, санкційний, політичний та економічний тиск на російську федерацію задля припинення порушень міжнародного права та деокупації тимчасово окупованих українських територій;

підтримати Україну на шляху до членства в Європейському Союзі та її інтеграцію до міжнародних безпекових форматів як елемент забезпечення регіональної безпеки та повоєнного відновлення тимчасово окупованих територій України.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Правовою основою проєкту Постанови є Конституція України, Закон України "Про корінні народи України", Постанова Верховної Ради України "Про Заяву Верховної Ради України щодо гарантії прав кримськотатарського народу у складі Української Держави" № 1140-VII від 20 березня 2014 року, Постанова Верховної Ради України "Про визнання геноциду кримськотатарського народу" № 792-VIII від 12 листопада 2015 року, Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього 1948 року, Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 року, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 року, Рамкова конвенція про захист національних меншин 1995 року, Декларація Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів 2007 року.

Реалізація проєкту Постанови Верховної Ради України не потребує внесення змін до чинних чи розроблення нових актів.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття проєкту Постанови не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

6. Очікувані правові та соціальні наслідки прийняття проєкту Постанови

Прийняття внесеного проєкту постанови Верховної Ради України сприятиме гідному вшануванню пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, поширенню визнання іноземними державами трагічних подій 1944 року актом геноциду кримськотатарського народу та консолідації міжнародних зусиль для реагування на порушення прав і свобод людини російською федерацією на тимчасово окупованих територіях України.

Народні депутати України

